

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 6

01.04.2020 – 15.04.2020

Foreign
Policy
Research
Institute

**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.

Ukraine and Belarus

ЗМІСТ

Частина I

Україна – Європейський Союз	3
<i>Східне Партнерство визначило нові цілі політики.....</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	5

Частина II

Зовнішня політика	11
<i>Україна в подоланні глобальної пандемії.....</i>	<i>11</i>
Двосторонні відносини.....	13
ЯПОНІЯ	13
ТУРКМЕНІСТАН	13
СІНГАПУР	14
ФІНЛЯНДІЯ.....	15
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	15
ІСЛАНДІЯ	16
ШВЕЦІЯ.....	16
УГОРЩИНА.....	17

Частина III

Опір російській гібридній війні.....	18
<i>Пандемія коронавірусної хвороби не заважає Путіну творити свавілля в Криму.....</i>	<i>18</i>

Частина I

Україна – Європейський Союз

Східне Партнерство визначило нові цілі політики

Незадовго до схвалення нових напрямків співпраці Східного партнерства, 9 квітня 2020 року Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба висловив ідею про те, що Україна, Молдова та Грузія можуть відігравати особливу роль у Східному партнерстві. "Україна разом з Грузією та Молдовою готова сприяти започаткуванню нової амбітної глави "Східного партнерства". Ми виступаємо за поглиблення процесу політичної асоціації та економічної інтеграції з ЄС шляхом повної реалізації потенціалу поглиблених та всеохопних зон вільної торгівлі (ПВЗВТ), зокрема у форматі "ЄС + асоційовані партнери", доступу до Спільного ринку ЄС та посилену секторальну інтеграцію", - заявив Дмитро Кулеба. Він зазначив, що Україна поділяє підхід, за яким "Східне партнерство" має базуватись на спільних цінностях і задовольняти очікування усіх його учасників. Дмитро Кулеба також подякував за впровадження **"V4EastSolidarity program"** - програми допомоги країнам-учасникам "Східного партнерства" у *боротьбі з наслідками пандемії коронавірусної хвороби, та за послідовну підтримку країнами "Вишеградської четвірки" суверенітету і територіальної цілісності України*. "Ми поділяємо необхідність спрямування зусиль "Східного партнерства" для надання комплексної допомоги партнерам у розбудові стійкого суспільства, зокрема шляхом підтримки держав-учасниць у протидії кіберзагрозам та дезінформації", - додав він.¹

Власне, вже 15 квітня 2020 року Європейська комісія під час зустрічі в режимі відеоконференції схвалила пропозиції щодо довгострокових цілей політики "Східного партнерства" у період після 2020 року. Метою є збільшення обсягів торгівлі, зміцнення взаємопоєднання та поглиблення економічної інтеграції з Азербайджаном, Вірменією, Білоруссю, Грузією, Молдовою і Україною, зміцнення

¹ Європейська правда. Кулеба просуває ідею особливого статусу України, Молдови та Грузії у Східному партнерстві: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2020/04/9/7108574/>

демократичних інституцій та верховенства права у цих країнах", - зазначив речник Єврокомісії Ерік Мамер. За його словами, цілями такої довгострокової політики є також допомога партнерам на Сході у вирішенні екологічних проблем, підвищення їх кліматичної стійкості, сприяння цифровій трансформації та розвитку громадянського суспільства.

Мамер повідомив також, що ці пропозиції були розроблені за участю високого представника ЄС Жозепа Борреля та єврокомісара з питань розширення та сусідства Олівера Варгеї. В офіційній інформації щодо прийнятого рішення, яка оприлюднена на сайті Єврокомісії, наводяться слова Борреля, який нагадав, що "Східне партнерство" залишається важливим елементом зовнішньої політики Євросоюзу. "Сила наших сусідів є також силою Європейського Союзу; "Східне партнерство" залишається важливим елементом зовнішньої політики ЄС. Наші пропозиції дозволять надалі зміцнювати шість країн-партнерів, відображаючи пріоритети та виклики, які ми поділяємо, продовжуючи приносити змістовні та позитивні результати для всіх громадян", - заявив він.

В свою чергу єврокомісар Варгеї наголосив, що заходи "Східного партнерства" дозволять зміцнити стійкість країн-партнерів перед викликами сьогодення. "Ми будемо тісно співпрацювати для вирішення сьогоденних транскордонних проблем, включаючи пандемію Covid-19", - зазначив єврокомісар. Єврокомісія очікує, що країни-члени ЄС і країни-партнери розглянуть та підтримають згадані пропозиції до саміту "Східного партнерства", який має відбутися у червні 2020 року.²

Варто зауважити, що цей проект, який має назву **«Підсилення стійкості – Східне партнерство, що забезпечить усіх»**, є результатом консультацій протягом усієї осені 2019 року між країнами-членами ЄС та східними партнерами щодо майбутньої політики партнерства після 2020-го. Передбачається, що документ стане основою для обговорення на саміті «Східного партнерства» в Брюсселі, який попередньо призначений на 18 червня.³ Таким чином, **навіть пандемія не змогла відтермінувати появу нового позиційного документа ЄС, який визначає напрямки співпраці з країнами Східного партнерства після 2020 року. Звичайно, наші амбіції в рамках СхП наразі задоволені не у повному обсязі. Але ми і надалі працюємо над започаткуванням додаткового формату співпраці між ЄС та Україною, Молдовою та Грузією – "Східне партнерство плюс".⁴**

Що стосується України, то в рамках Східного Партнерства вона послідовно дотримується євроінтеграційного курсу та демонструє значний прогрес серед інших країн-учасниць.

²Укрінформ. Єврокомісія затвердила пропозиції щодо "Східного партнерства" після 2020 року:<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2899264-evrokomisia-zatverdila-propozicii-sodo-shidnogo-partnerstva-pisla-2020-roku.html>

³Рікард Юзвяк. Яким буде майбутнє «Східного партнерства» після 2020 року? :<https://www.radiosvoboda.org/a/majbutne-skhidnoho-partnerstva/30481927.html>

⁴ Микола Точицький. Випробування коронавірусом: що зміниться і що залишиться у співпраці України з ЄС:<https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/04/1/7108215/>

Інші події в ЄС**ЄС виділить до 100 млрд євро на підтримку зайнятості у країнах-членах****02.04.2020.**

Європейський Союз виділить до 100 мільярдів євро для підтримки зайнятості у країнах-членах ЄС, які найбільше постраждали від пандемії коронавірусу.

Як пише "Європейська правда", відповідне повідомлення розміщене на сайті Єврокомісії.

Створення Механізму підтримки неповної зайнятості SURE, дослівно – тимчасової підтримки для пом'якшення ризиків безробіття в умовах надзвичайної ситуації (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency) анонсувала вчора президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн.

Інструмент передбачає надання постраждалим країнам-членам фінансової допомоги у вигляді позик від ЄС. Його мета – захистити бізнес і працівників в умовах, коли економіка країн фактично зупинилася внаслідок карантинних обмежень.

"Ці позики допоможуть країнам-членам впоратися із різким збільшенням витрат для збереження робочих місць, зокрема – компенсувати витрати на створення чи розширення національних механізмів підтримки неповної зайнятості та подібних інструментів, впроваджених для самозайнятих осіб, у зв'язку з пандемією коронавірусу", - зазначають у повідомленні.

Обсяг коштів, які будуть доступні у рамках програми – до 100 мільярдів євро. Розмір пакету та умови позики для кожної країни встановлюватимуть, визначивши, якими є її витрати для підтримки неповної зайнятості. Він залежатиме також від гарантій, на які погодяться країни-члени.

Для фінансування позик, Єврокомісія здійснюватиме запозичення на фінансових ринках. Позики будуть підкріплюватися системою добровільних гарантій від країн-членів ЄС. "Інструмент почне працювати, щойно усі країни-члени погодяться на гарантії", - зазначають у прес-релізі.

Пропозиція ще має бути затверджена Радою ЄС.

Українська правда

У Єврокомісії вибачилися перед Італією за запізню реакцію на пандемію коронавірусу**02.04.2020.**

Президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн вибачилася перед Італією з приводу запізню реакції ЄС на пандемію коронавірусу.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на її відкритий лист під назвою "Прошу пробачення, ми з вами", опублікований в італійській газеті La Repubblica.

"Сьогодні Європа мобілізується разом з Італією. Але так було не завжди", - зізнається фон дер Ляєн.

Так, минулого тижня 27 країн не змогли дійти згоди про вжиття рішучих заходів реагування на економічні наслідки пандемії. Особливо помітний був розрив між країнами півдня, такими як Італія та Іспанія, та країнами Півночі.

Зустріч, що відбулася в режимі відеоконференції, завершилася мінімальною декларацією, в якій планувалося зібратися протягом двох тижнів для досягнення угоди. В Італії, країні-засновниці та опорі ЄС, ця невдача була зустрінута з відкритим гнівом проти "мертвої" Європи.

"Слід визнати, що на початку кризи, зіткнувшись з необхідністю спільної європейської відповіді, занадто багато хто думав тільки про свої національні проблеми", - йдеться у листі президента Єврокомісії, яка закінчує свій лист ініціативами ЄС з надання допомоги найбільш постраждалим країнам, зокрема Італії.

За її словами, ЄС "виділить до 100 мільярдів євро найбільш постраждалим країнам, починаючи з Італії, щоб компенсувати падіння доходів тих, хто має коротший робочий день".

За її словами, Європа також домовилася про "гарантовані всіма державами-членами кредити, що свідчить про європейську солідарність". "Кожен євро, який все ще є в річному бюджеті ЄС, буде витрачений на вирішення цієї кризи", - сказала вона.

Згідно з офіційними даними, Італія є найбільш постраждалою від пандемії країною у світі (понад 13 тисяч загиблих).

Уніан

ЄС скасував митні збори та ПДВ на імпорт медичного обладнання

03.04.2020.

Європейська комісія схвалила прохання держав-членів та Великої Британії тимчасово відмовитись від митних зборів та ПДВ на імпорт медичного обладнання та засобів захисту із третіх країн з метою допомоги у боротьбі з коронавірусом.

Як повідомляє "Європейська правда", про це йдеться у заяві на сайті ЄК.

Це рішення допоможе фінансово спростити отримання медичного обладнання, якого потребують лікарі, медсестри та пацієнти.

Рішення поширюється на маски та захисні засоби, а також набори для тестування, апарати штучної вентиляції легенів та інше медичне обладнання.

Рішення застосовуватиметься протягом 6 місяців з можливістю подальшого продовження.

20 березня Комісія запропонувала всім державам-членам, а також Британії подати прохання про відмову від сплати митних платежів та ПДВ на імпорт захисного та іншого медичного обладнання з третіх країн.

Усі держави-члени та Британія зробили це. Сьогоднішнє рішення набуває чинності заднім числом з 30 січня.

Економічна правда

ЄС затвердив спецпредставника щодо Косова, Сербії і Західних Балкан

03.04.2020.

Рада ЄС у п'ятницю призначила колишнього главу МЗС Словаччини Мірослава Лайчака спеціальним представником ЄС з питань діалогу Белград-Приштина та Західних Балкан.

Про це "Європейській правді" повідомили у пресслужбі інституції.

Завданнями нового спеціального представника буде досягти всебічної нормалізації відносин між Сербією та Косовом, покращити добросусідські відносини та процес примирення між країнами-партнерами на Західних Балканах, допомогти у подоланні спадку минулого та сприяти ефективності дій ЄС на Західних Балканах.

Лайчак приступить до виконання своїх обов'язків негайно. Початковий термін його мандату - 12 місяців.

Заплановане призначення Лайчака викликало скептицизм у Косові. Кілька тижнів тому президент Хашим Тачі написав у Твіттері, що "місія словака покликана зазнати невдачі через його спроби запобігти визнанню Косова Словаччиною".

Лайчак залишив пост міністра закордонних справ Словаччини раніше у березні після восьми років роботи на посаді.

У минулому він обіймав посаду спецпредставника ЄС у Боснії з 2007 по 2009 роки, контролюючи цивільне виконання Дейтонських угод 1995 року, що поставили крапку у війні в країні.

Європейська правда

Прем'єр Іспанії закликав до нового плану Маршалла для посткоронавірусної Європи

05.04.2020.

Прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес закликав ЄС розробити нову версію плану Маршалла, щоб стимулювати відновлення європейської економіки після коронавірусної кризи.

Про це він написав у своїй статті у The Guardian, повідомляє "Європейська правда".

"Європа переживає найглибшу кризу з часів Другої світової війни. Наші люди вмирають або борються за своє життя в лікарнях, охоплених пандемією, яка є найбільшою загрозою для наших систем охорони здоров'я з часів грипу 1918 року" - заявив Санчес.

"Європа зараз знаходиться в стані війни з ворогом зовсім іншого роду, ніж ті війни, яких нам вдалося уникнути за останні 70 років: війна з невидимим ворогом, який загрожує самому майбутньому європейського проєкту" – наголосив прем'єр Іспанії.

Санчес, чиї дружина, мати і тесть отримали позитивний результат на вірус, високо оцінив вже оголошені ініціативи ЄС, але сказав, що вони все ще недостатні.

"Європа повинна створити військову економіку і почати опір і відновлення економіки", - сказав він. - "Для цього ми повинні мобілізувати значні ресурси за допомогою плану, який слід назвати новим планом Маршалла. Це вимагає підтримки з боку всіх держав-членів ЄС".

План Маршалла, названий на честь американського держсекретаря, був планом уряду США в кінці Другої світової війни з надання допомоги європейському континенту, щоб допомогти йому оговтатися від економічного, матеріального і психологічного збитку, завданого війною.

"Настав час проявити солідарність: створити новий механізм гарантування взаємного боргу, налагодити спільну закупівлю необхідного медичного обладнання, розробити скоординовану стратегію кібербезпеки і розробити надзвичайний план для забезпечення швидкого і енергійного відновлення континенту" - вважає Санчес.

Європейська правда

Чехія висловила протест Росії через напад на посольство у Москві

06.04.2020.

МЗС Чехії висловило офіційний протест російському міністерству у зв'язку з нападом на посольство країни у Москві.

Як повідомляє "Європейська правда", про це йдеться в офіційному повідомленні чеського МЗС, оприлюдненому у понеділок.

"Чеська республіка протестує проти нападу на територію дипломатичного представництва, яке країна перебування зобов'язана захищати", - заявили у чеському МЗС, додавши, що направили ноту протесту російському МЗС.

"Ми очікуємо, що російська влада вживе заходи для запобігання повторення подібних інцидентів", - додали в чеському міністерстві.

Раніше чеське посольство розповіло про деталі нападу, який стався 5 квітня. Зокрема, у неділю вранці представники організації "Другая Россия" організували акцію протесту перед будівлею посольства. На паркані вони вивісили банер з написом "Стоп фашизму". Крім того, учасники протесту кинули димову шашку на територію посольства.

"Після задокументування всього, що сталося, протестувальники втекли від охорони посольства. Через поспіх членів "Другой России" покинути місце події не зовсім зрозуміло, чому фашизм мав бути зупинений саме на паркані чеського посольства", - зазначили у чеському дипвідомстві.

Посольство зазначило, що готове проводити дискусії на різні теми, включаючи припинення фашизму. Водночас дипломати просили тих, хто зацікавлений в подібних дебатах, "залишати засоби підтримки, такі як димові шашки, вдома".

Акцію під посольством влаштували у відповідь на демонтаж пам'ятника радянському маршалу Іванові Конєву в Празі.

Монумент демонтували на виконання постанови місцевої ради від 12 серпня минулого року. Його вирішили перевезти до майбутнього муніципального музею пам'яті XX сторіччя.

Європейська правда

Сейм Польщі ухвалив проект про заочне голосування на виборах президента

07.04.2020.

Сейм Польщі у понеділок підтримав законопроект керівної партії "Право і справедливість" щодо заочного голосування на президентських виборів.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на RMF24.

За проголосували 230 депутатів, проти були 226, ще двоє утрималися.

Законопроект передбачає, що президентські вибори 2020 року будуть проводитися виключно шляхом заочного голосування. Той самий спосіб буде застосовуватися в другому турі виборів. Голосування проходитиме без перерви з 6.00 до 20.00.

Документ також передбачає, що якщо на території Польщі оголошено статус епідемії, спікер Сейму може розпорядитися про перенесення термінів виборів.

Законопроект тепер надійде до Сенату.

Це новий проект "Права і справедливості", який фракція внесла у понеділок під час перерви в засіданні депутатів – проект в колишній формі навіть не був включений депутатами до порядку денного.

Опозиція виступає проти проведення виборів президента 10 травня у будь-якій формі, наголошуючи, що зараз всі сили мають бути спрямовані на боротьбу з коронавірусом, а не на підготовку виборів.

Українська правда

Іспанія хоче якомога швидше ввести безумовний базовий дохід **07.04.2020.**

Уряд Іспанії працює над тим, щоб якомога швидше ввести універсальний базовий дохід як частину заходів, спрямованих на протидію впливу пандемії коронавірусу.

Як повідомляє "Європейська правда" з посиланням на агентство Bloomberg, про це оголосила міністр економіки країни Надія Кальвіньйо.

Проект координує міністр соціального захисту Хосе Луїс Ескріва. Він планує якомога швидше ввести базовий дохід "з основним акцентом на допомогу сім'ям", сказала міністр.

Уряд Іспанії прагне зберегти безумовний базовий дохід і після закінчення епідемії. Міністр економіки сподівається, що універсальний базовий дохід залишиться "постійним структурним інструментом".

Іспанія бореться з другим найгіршим спалахом коронавірусу в Європі. Пандемія підштовхнула уряд до оголошення надзвичайного стану і всенародного карантину, що призвів до падіння економічних показників.

Уряд Іспанії оголосив про політику щодо надання допомоги самозайнятим працівникам та компаніям - переважно малим та середнім. Проте кабінет вважає, що потрібно більше заходів.

Економічна правда

Уряд Польщі підготував план підтримки бізнесу на 22 мільярди євро **09.04.2020.**

Уряд Польщі розробив план підтримки підприємств - як великих, так і малих та середніх - в умовах кризи, спричиненої коронавірусом, у розмірі 100 млрд злотих (приблизно 22 млрд євро).

Так званий фінансовий щит у розмірі 4,5% від ВВП країни представив прем'єр-міністр Матеуш Моравецький, повідомляє кореспондент Укрінформу.

"Ми хочемо випередити події, тож пропонуємо сьогодні "фінансовий щит", який є безпрецедентним, оскільки ми виділяємо 100 млрд злотих безпосередньо для фірм, які сплачують податки в Польщі", - заявив Моравецький.

За його словами, 25 млрд злотих (5,5 млрд євро) з цих коштів потрапить до мікрофірм, 50 млрд (понад 11 млрд євро) - до малих і середніх, ще 25 млрд злотих отримають великі компанії.

Фірми, які скористаються державною підтримкою, можуть розраховувати загалом на 60 млрд злотих (понад 13 млрд євро) прямої допомоги.

Фінансова допомога надаватиметься насамперед підприємствам, чий обороти у зв'язку з кризою впали більш ніж на 25%.

Для мікро- і малих фірм допомога становитиме до 300 тис. злотих (66 тис. євро), для середніх - до 4 млн (понад 880 тис. євро).

За розрахунками уряду, допомогою зможуть скористатися близько 670 тис. підприємств. За її реалізацію відповідатиме Польський фонд розвитку.

Як зазначив Моравецький, основною вимогою для отримання державної допомоги є збереження фірмами господарської діяльності та відмова від звільнення працівників.

Укрінформ

У ЄС затвердили створення суду в рамках СОТ з групою країн без США

15.04.2020.

Рада ЄС у середу затвердила створення паралельного суду в рамках СОТ без США, щоб уможливити вирішення торгових спорів.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на пресслужбу Ради ЄС.

"Сьогодні Рада дала "зелене світло" багатосторонній тимчасовій апеляційній арбітражній угоді (МРІА), новій системі, яка дозволить ЄС разом з іншими членами СОТ подолати нинішній параліч Апеляційного органу СОТ і вирішувати торгові спори між собою", - сказано у повідомленні.

Нова система буде тимчасовою та відображатиме основні риси апеляційної системи СОТ.

МРІА дозволить державам-членам отримати вигоду від обов'язкового врегулювання торговельних суперечок і мати право на незалежний і неупереджений розгляд апеляційних доповідей, як це відбувалося в рамках СОТ.

Апеляційний орган СОТ не може розглядати апеляції з 11 грудня 2019 року у зв'язку з недостатньою кількістю суддів. Адміністрація Білого дому блокує призначення суддів, залишаючи країни без платформи для вирішення торгових суперечок.

27 березня 2020 року про створення МРІА домовились Австралія, Бразилія, Канада, Китай, Чилі, Колумбія, Коста-Ріка, Європейський Союз, Гватемала, Гонконг, Мексика, Нова Зеландія, Норвегія, Сінгапур, Швейцарія та Уругвай.

Європейська правда

Частина II

Зовнішня політика України

Україна в подоланні глобальної пандемії

Поява пандемії коронавірусу внесла свої корективи у світову систему міжнародних відносин, тож тепер Україна та інші країни світу об'єднують зусилля в глобальній боротьбі з COVID-19. Так, станом на 10 березня 2020 року в умовах поширення у світі коронавірусу, Міністерство закордонних справ України створило **оперативний штаб** задля координації роботи МЗС, причетних органів влади України та міжнародних організацій з **метою захисту українських громадян за кордоном і надання актуальної інформації щодо поширення COVID-19 у світі**. Штаб створений за ініціативою та під головуванням міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби. “Коронавірус – швидкий і небезпечний. МЗС, натомість, має бути швидким, щоб гарантувати безпеку наших громадян. Тому сьогодні я створив у МЗС оперативний штаб та сторінки оперативного інформування. **По-перше**, для того, щоб наші громадяни, де б вони не перебували, вчасно отримували необхідну інформацію та не покладалися на недостовірні джерела. **По-друге**, щоб кожен громадянин України відчував, що знаходиться під захистом Української держави, яка надасть необхідну підтримку та допомогу. Штаб очолюватиме особисто я”, - заявив міністр.

До складу штабу також увійшли Державний секретар МЗС, Директор департаменту консульської служби, Директор департаменту міжнародних організацій, директори територіальних департаментів, речниця МЗС, інші відповідальні особи міністерства.⁵ МЗС також створило спеціальні сторінки у соцмережах для надання актуальної інформації щодо роботи штабу та поширення COVID-19 у світі. За словами Дмитра Кулеби, головна мета оперативного штабу -

⁵ Міністерство закордонних справ України. Дмитро Кулеба створив в МЗС оперативний штаб задля реагування на поширення коронавірусу у світі та захисту українських громадян за кордоном: <https://mfa.gov.ua/news/dmitro-kuleba-stvoriv-v-mzs-operativnij-shtab-zadlya-reaguvannya-na-poshirennya-koronavirusu-u-sviti-ta-zahistu-ukrayinskih-gromadyan-za-kordonom>

координація роботи МЗС з причетними органами влади в Україні та представництвами міжнародних організацій щодо надання допомоги громадянам України, які перебувають за кордоном на територіях, уражених коронавірусом. Ця мета, у свою чергу, передбачає також вчасне та достовірне інформування щодо розвитку ситуації у регіонах та країнах світу, поради щодо подорожей тощо.⁶

17 квітня 2020 року Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Вадим Пристайко провів зустріч з міжнародними партнерами ВООЗ, ООН та Євросоюзу у рамках єдиного механізму координації міжнародної допомоги у протидії поширенню коронавірусу. “Україна є активним учасником взаємообміну допомоги для подолання пандемії COVID-19, включаючи повітряну доставку вантажів, медичного спирту для дезінфекторів, обміну досвідом між лікарями України та ЄС. Водночас,

Уряд спрямовує на боротьбу з коронавірусом усі доступні ресурси, включаючи створення стабілізаційного фонду державного бюджету у понад 64 млрд гривень. Та іноді національних ресурсів бракує і ця проблема характерна не лише для України, а для багатьох країн світу”, - зазначив Вадим Пристайко. Він підкреслив, що узагальнені потреби для боротьби з пандемією коронавірусу дозволять уникнути дублювання інформації і витрат, покращать взаємодію України з міжнародною спільнотою, як в рамках існуючих програм підтримки, так і нових ініціатив, включаючи гуманітарну, фінансову та матеріально-технічну допомогу.⁷

Тож, в умовах стрімкого розростання епідемії коронавірусу Україна активно допомагає міжнародним партнерам. Так, наприклад, 4 квітня 2020 року, два десятки фахівців МВС та МОЗ вирушили з гуманітарною місією до Італії, котра наразі найбільше в Євросоюзі потерпає від пандемії коронавірусу. За декілька днів Україна також направила в Італію гуманітарну допомогу – спеціальний вантаж дезінфекторів. Посол Італії в Україні Давіде Ла Чечілія висловив подяку президенту України Володимирі Зеленському, міністру внутрішніх справ Арсену Авакову та міністру охорони здоров'я Максиму Степанову за таку необхідну італійським лікарям допомогу та підтримку.⁸

Українська допомога Італії це також спосіб проявити солідарність із країною, яка має велику вагу всередині Євросоюзу та НАТО і вплив на ухвалення важливих для України рішень. Попри те, що Україна бореться з коронавірусом всередині власної країни, а дипломати та консули України оперативно допомагають своїм громадянам, ми не забуваємо й про тих, хто наразі потерпає від пандемії найбільше. Адже **в умовах сьогодення найважливішим під час епідемії є взаємодопомога та розуміння необхідності відкласти загострені відносини та конфлікти. Світ має згуртуватися разом щоб подолати COVID-19.**

⁶Там само.

⁷Кабінет Міністрів України. Вадим Пристайко: Україна є активним учасником взаємообміну допомоги з міжнародними партнерами для подолання пандемії COVID-19: <https://www.kmu.gov.ua/news/vadim-pristajko-ukrayina-ye-aktivnim-uchasnikom-vzayemoobminu-dopomogoyu-z-mizhnarodnimi-partnerami-dlya-podolannya-pandemiyi-covid-19>

⁸ Главком. 20 українських лікарів вирушили на допомогу Італії:

<https://glavcom.ua/country/politics/20-ukrajinskih-likariv-virushili-na-dopomogu-italiji-670887.html>

Двосторонні відносини

Японія

Україна і Японія розвиватимуть взаємодію з протидії гібридним загрозам та кібератакам

02.04.2020.

У рамках «Тижня Азії» Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба 2 квітня зустрівся з Послом Японії в Україні Такаші Кураї.

Співрозмовники відзначили обопільну зацікавленість у розвитку співробітництва у сфері кібербезпеки та продовженні безпекового діалогу з наголосом на протидії гібридним загрозам.

Дмитро Кулеба позитивно оцінив значний досвід Японії у стримуванні поширення COVID-19 та висловив сподівання на плідну співпрацю у боротьбі з вірусом.

“Вся наша система нині повністю мобілізована на пошук медичного обладнання, засобів захисту для медиків, задоволення нагальних потреб нашої країни задля протидії вірусу. Дивлячись на досвід інших країн, ми сподіваємося на краще, але готуємося до гіршого», - зауважив глава МЗС.

Особливу увагу співрозмовники приділили спробам окремих країн використовувати пандемію в політичних цілях. Йдеться про заклики до послаблення, начебто з гуманітарних міркувань, санкцій, які не мають жодного стосунку до протидії COVID-19.

“Ми розуміємо логіку. Спочатку заклики до послаблення взагалі всіх санкцій у світі через пандемію, а потім спроби зняти конкретні санкції, які жодним чином з нею не пов’язані. Ми категорично проти цього”, - підкреслив Дмитро Кулеба.

Дмитро Кулеба запевнив, що розвиток співробітництва України та Японії залишається одним з його пріоритетів. Він висловив вдячність японській стороні за послідовну підтримку суверенітету і територіальної цілісності України, економічну допомогу у проведенні реформ та відновленні Сходу України.

Міністерство закордонних справ України

Туркменістан

Україна і Туркменістан поглиблюватимуть політичні та економічні відносини

02.04.2020.

Туркменістан є важливим партнером України у регіоні Центральної Азії.

На цьому наголосив міністр закордонних справ Дмитро Кулеба у ході телефонної бесіди із заступником голови Кабінету міністрів, міністром закордонних справ Туркменістану Рашидом Мередовим, повідомляє пресслужба МЗС.

«Україна і Туркменістан поглиблюватимуть політичні й економічні відносини... Співрозмовники відзначили важливість інтенсивного політичного діалогу на високому та найвищому рівнях. Окремий наголос зробили на питаннях торгівлі та розширення географії бізнес-проектів на взаємовигідних для країн умовах», - йдеться у повідомленні.

Глава МЗС України наголосив на необхідності активної співпраці між зовнішньополітичними відомствами двох країн і висловив зацікавленість у проведенні чергового засідання Спільної міжурядової українсько-туркменської комісії з економічного та культурно-гуманітарного співробітництва.

Як зазначає МЗС, товарообіг між країнами у 2019 році становив 137,89 млн дол. США. Експорт товарів - 54,93 млн дол. США. Імпорт товарів в Україну – 82,96 млн дол. США.

Українські компанії ФПГ «Альтком» та БА «Інтербудмонтаж» на території Туркменістану спорудили низку об'єктів, зокрема залізничні і автодорожні мости, а також дренажно-комунікаційного тунелю в м. Ашгабат.

Укрінформ

Відбулися онлайн-консультації заступників глав МЗС України та Туркменістану

15.04.2020.

Онлайн-перемовини заступників міністрів закордонних справ Василя Боднара і Бердиніяза Мятієва відбулися у розвиток домовленостей, досягнутих за результатами телефонної розмови Міністрів закордонних справ України і Туркменістану 2 квітня ц.р.

Дипломати відзначили важливість активізації розвитку політичного, економічного і гуманітарного напрямів співпраці. З цією метою домовлено вже ближчим часом підписати Програму співробітництва між МЗС України і МЗС Туркменістану на 2020-2021 рр.

Співрозмовники досягли згоди щодо проведення, після карантину, важливих заходів двостороннього характеру, зокрема зустрічі міністрів закордонних справ двох країн і чергового засідання Спільної міжурядової українсько-туркменської комісії з економічного та культурно-гуманітарного співробітництва.

Українська сторона наголосила на важливості об'єднання зусиль у сучасних умовах для мінімізації негативного впливу пандемії коронавірусу на економіки обох держав, захисту прав та інтересів громадян. Це сприятиме поглибленню міжрегіональної співпраці та успішній діяльності українських компаній в Туркменістані, а також відновленню взаємовигідної співпраці в енергетичній сфері.

Окремо було обговорено перспективні напрями взаємодії двох країн у рамках міжнародних організацій, зокрема ООН.

Сторони погодилися активізувати культурно-гуманітарне співробітництво, вивчити можливості інтенсифікації освітньої та науково-технічної співпраці, підготовки дипломатичних кадрів і проведення он-лайн лекцій в карантинних умовах.

Міністерство закордонних справ України

Сінгапур

Сінгапур буде одним із ключових партнерів України в Азії - МЗС

03.04.2020.

Україна має намір побудувати нові ланцюги постачання своєї продукції на світові ринки, насамперед, в Азії, і Сінгапур є однією з ключових країн у цьому контексті.

Про це заявив міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба під час телефонної розмови з міністром закордонних справ Республіки Сінгапур Вівіаном Балакрішнаном, повідомляє пресслужба МЗС.

«Коронавірус не повинен підривати політичну та економічну співпрацю. Нинішня ситуація – це можливість для України побудувати нові ланцюги постачання своєї продукції на світові ринки, насамперед, в Азії, і Сінгапур є однією з ключових країн у цьому контексті», - сказав Кулеба.

Глава зовнішньополітичного відомства окремо наголосив на налаштованості України продовжувати активний розвиток партнерських зв'язків з Асоціацією

держав Південно-Східної Азії. При цьому він відзначив особливу роль Сінгапуру в АСЕАН.

Міністр привітав сінгапурського колегу з 28-ю річницею встановлення дипломатичних відносин між двома державами та висловив вдячність за солідарність та принципову підтримку Сінгапуром територіальної цілісності та суверенітету України.

Сторони відзначили зростання товарообігу між Україною та Сінгапуром протягом останніх років, а також значний потенціал для співпраці у сфері торгівлі та інвестицій.

Кулеба подякував своєму колезі за підтримку громадян України у Сінгапурі у вирішенні візових питань через скасування авіарейсів.

Міністри також обговорили взаємну підтримку в низці міжнародних організацій.

Укрінформ

Фінляндія

Міністри закордонних справ України і Фінляндії обговорили захист прав та інтересів громадян в умовах пандемії COVID-19 06.04.2020.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба провів телефонну розмову з міністром закордонних справ Фінляндії Пеккою Хаавісто.

Міністри висловили взаємну вдячність за сприяння поверненню громадян України та Фінляндії додому в умовах обмеження сполучення. Глави відомств домовилися про оперативний обмін інформацією задля ефективної протидії коронавірусу та захисту законних прав та інтересів громадян на тлі пандемії COVID-19.

Співрозмовники окремо обговорили подальшу взаємодію у рамках ООН та інших міжнародних та міжурядових організацій.

Міністри погодилися, що санкційний тиск на Росію має зберігатися до повного виконання Москвою своїх зобов'язань за Мінськими домовленостями та деокупації Криму і не може розглядатися у контексті гуманітарного реагування на пандемію.

Пекка Хаавісто запевнив у подальшій підтримці державного суверенітету і територіальної цілісності України та процесу імплементації внутрішніх структурних реформ в нашій державі.

Міністерство закордонних справ України

Європейський Союз

ЄС виділить Україні понад 190 млн євро у відповідь на пандемію 08.04.2020.

Євросоюз виділяє понад 15 млрд євро на допомогу країнам-партнерам у зв'язку з пандемією коронавірусу, із них 190 млн євро отримає Україна.

Про це йдеться у поширеній у середу заяві Європейської комісії, з якою ознайомила "Європейська правда".

"Сьогодні Єврокомісія і верховний представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки розробили плани цілеспрямованих заходів у відповідь на підтримку зусиль країн-партнерів по боротьбі з пандемією коронавірусу.

ЄС забезпечить фінансову підтримку країнам-партнерам в розмірі понад 15,6 млрд євро з існуючих ресурсів зовнішньополітичної служби", - сказано у заяві Європейської комісії.

Як повідомив єврокомісар з питань політики сусідства і розширення ЄС Олівер Варгей, з цієї суми понад 3,8 млрд євро буде виділено Західним Балканам, а також південним та східним сусідам Євросоюзу.

Країнам Східного партнерства, до якого належить Україна, ЄС скерує 962 млн євро. Кошти спрямують на реальні потреби: для невідкладного реагування на кризу в галузі охорони здоров'я, для зміцнення системи охорони здоров'я та пом'якшення соціально-економічного впливу пандемії.

Безпосередньо Україна на підтримку невідкладних та короткострокових потреб отримає понад 190 млн євро.

Європейська правда

Ісландія

Міністри закордонних справ України та Ісландії домовились пришвидшити підготовку угоди про сприяння і взаємний захист інвестицій

08.04.2020.

8 квітня 2020 року відбулася телефонна розмова Міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби з Міністром закордонних справ Ісландії Гудлаугуром Тор Тордарсоном.

Глава МЗС України висловив інтерес у поглибленні відносин з Ісландією, в основі яких є глибокі історичні корені.

Міністри підтвердили зацікавленість у пришвидшенні підготовки до підписання важливих для подальшої активізації двостороннього співробітництва та міжлюдських контактів документів: Угоди про сприяння і взаємний захист інвестицій, а також Угоди про повітряне сполучення.

Гудлаугур Тор Тордарсон відзначив, що його країна як член НАТО підтримує євроатлантичні прагнення України.

Очільники зовнішньополітичних відомств констатували обопільну позицію зберігати санкційний тиск на Росію до повного виконання Москвою своїх зобов'язань за Мінськими домовленостями та деокупації АР Крим та м. Севастополь і не ув'язувати питання санкцій з поширенням пандемії.

Співрозмовники відзначили високий рівень взаємодії у рамках міжнародних організацій.

Довідково: Остання зустріч на рівні Міністрів закордонних справ відбулася 24 лютого 2020 р. у рамках 43-ї сесії Ради ООН з прав людини у Женеві. Внесок Ісландії до операційного бюджету СММ ОБСЄ становить приблизно 40 тис. євро на рік.

Міністерство закордонних справ України

Швеція

Україна і Швеція продовжуватимуть тісну взаємодію під час шведського головування в ОБСЄ у 2021 році

09.04.2020.

9 квітня відбулася телефонна розмова Міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби з Міністеркою закордонних справ Швеції Анн Лінде.

Дмитро Кулеба поінформував шведську колегу про розвиток переговорів у форматі Тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на Донбасі та у Нормандському форматі. Анн Лінде підтвердила незмінність позиції Швеції щодо необхідності збереження санкційного тиску на Росію до повного виконання Москвою своїх зобов'язань за Мінськими домовленостями та деокупації АР Крим.

Міністри домовились підтримувати тісну співпрацю з цих питань під час шведського головування в ОБСЄ у 2021 році та провести з цією метою консультації між МЗС обох держав у поточному році.

Глави МЗС обговорили заходи з протидії поширенню COVID-19. Дмитро Кулеба заручився підтримкою шведської сторони щодо незастосування до громадян України на території Швеції санкцій за порушення візового режиму через карантинні заходи.

Очільники зовнішньополітичних відомств обмінялися думками щодо поглиблення співпраці в енергетичній та правоохоронній сферах.

Міністерство закордонних справ України

Угорщина

Глави МЗС України та Угорщини обговорили протидію пандемії коронавірусу

14.04.2020.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба у телефонній розмові з угорським колегою Петером Сійярто обговорив протидію пандемії коронавірусу та економічну співпрацю.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на пресслужбу МЗС.

"Глави МЗС обговорили протидію COVID-19, обмінялися даними щодо динаміки поширення вірусу в Україні та Угорщині, актуальних потреб систем охорони здоров'я двох країн, а також поінформували один одного про заходи українського та угорського урядів задля стримання пандемії", - йдеться у повідомленні.

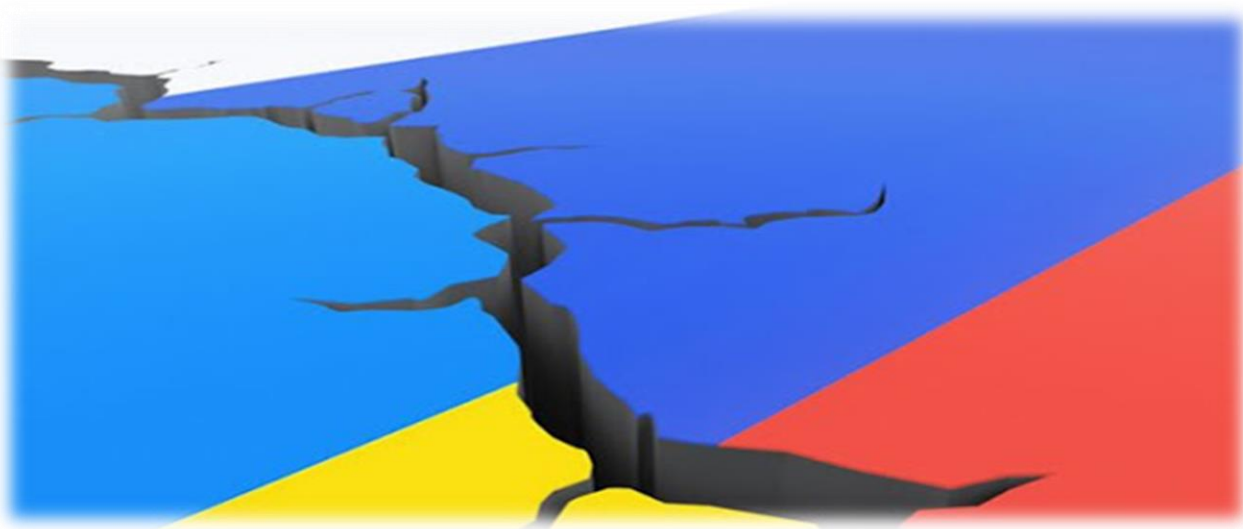
Кулеба та Сійярто також обговорили перспективи економічної співпраці України та Угорщини і погодилися розвивати її попри коронавірус.

В Угорщини за останніми даними на коронавірус захворіли 1522 людини, в результаті хвороби померли 122 особи.

Європейська правда

Частина III

Опір російській гібридній війні

Пандемія коронавірусної хвороби не заважає Путіну творити свавілля в Криму

24 березня 2020 року президент Росії Володимир Путін підписав указ, який стосується права власності в окупованому Криму. За цим документом **іноземці, як фізичні, так і юридичні особи, позбавлені права володіння земельними ділянками на території окупованого Криму**. Правда, мова йде не про всю територію півострова, загалом обмеження стосуються прикордонних і прибережних районів. У цей список увійшли 8 з 12 муніципалітетів міста Севастополя, і 19 з 25 муніципалітетів Криму. Заборона при цьому не стосується трьох районів окупованого півострова - це Первомайський, Красногвардійський і Білогіродський, а також Верхньосадівська сільська рада і Нахімовський район Севастополя. Усі перераховані вище райони не мають спільних кордонів з материковою частиною України і не виходять до моря. Чи варто нагадувати, що для окупантів, громадяни України є іноземцями. Фактично **українців позбавляють права на їхню власність, яку вони набували до окупації**.⁹

В свою чергу, МЗС України закликала міжнародне співтовариство посилити тиск на Росію, в тому числі шляхом запровадження санкцій у зв'язку з указом президента РФ Володимира Путіна про позбавлення українців права власності на землю в окупованому Криму. Про це інформує прес-служба МЗС. "Підписання указу - це черговий незаконний крок Москви про присвоєння об'єктів української державної і приватної власності на території незаконно окупованого Криму, грубе порушення українського законодавства і міжнародного гуманітарного права. Україна використовує всі можливості міжнародного права і міжнародних судових

⁹ КрымSOS. Крымская земля vs иностранцы. Разбираем новый указ Путина: <https://krymsos.com/ru/news/5e8c2da68a36d/>

інстанцій для скасування Указу та залучення Росії до відповідальності за це правопорушення", - йдеться в повідомленні.¹⁰

Прокуратура Автономної республіки Крим відкрила кримінальне провадження через указ президента Росії Володимира Путіна щодо позбавлення права на володіння землею в окупованому Криму. Також вона розслідує факт привласнення державної та приватної власності на тимчасово окупованій території Криму, що є порушенням міжнародного гуманітарного права, а саме ст. 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни 1949 та ст. ст. 46, 53, 55, 56 IV Конвенції про закони та звичаї війни на суходолі 1907 року, а також є воєнним злочином згідно з Римським статутом Міжнародного кримінального суду (ст. 8 (2) (а) (IV)).¹¹

До засудження нахабних дій Російської Федерації, долучилися посольства США та ЄС. 26 березня 2020 року посольство Сполучених Штатів у Києві зазначило, що указ президента Росії Володимира Путіна щодо права власності на землю дає більше підстав для санкцій. «Новий «указ» Росії, який обмежує право власності на більшість землі в Криму, дозволяючи його тільки росіянам, лише підсилює основу для міжнародних санкцій. Ми знову твердо повторюємо: Крим – це Україна», – йдеться в повідомленні дипломатичного представництва Вашингтону.¹²

1 квітня 2020 року зовнішньополітичне відомство ЄС так відреагувало на указ Володимира Путіна: «Європейський Союз не визнає незаконну анексію Кримського півострова Росією, що є явним порушенням міжнародного права. Тому Європейський Союз не визнає цей указ, який є ще однією спробою примусової інтеграції незаконно анексованого півострова до складу Росії. Крим є частиною України. Указ є порушенням міжнародного гуманітарного права, оскільки він закріплює російське громадянство на півострові. Це також може призвести до безпідставного позбавлення майна», – мовиться у повідомленні. Зазначається, що ЄС продовжує очікувати, що Росія припинить порушувати міжнародне право у Криму.¹³

Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров в інтерв'ю програмі "Крим.Реалії" заявив, що **указ Путіна щодо прав власності на землю в окупованому Криму спрямований на прискорення колонізації півострова**. "Вони створюють собі нібито правовий механізм, який з їх точки зору, повинен створити умови для прискореного переселення громадян Росії до Криму. Чого їм для цього зараз не вистачає? Бракує ресурсів і землі? У Росії немає достатніх ресурсів, щоб облаштовувати кожного, кого вони хотіли переселити? Вони хочуть створити умови, щоб росіяни самі переселялися. Для цього треба створити ринок дешевої, "вільної землі", - сказав Чубаров. Він упевнений, що над кримчанами, які були змушені взяти російські паспорти після анексії півострова, також нависла загроза вилучення їх земель. Крім цього, переконаний Чубаров, "Росія цим указом спробує витиснути з Криму всіх неугодних, закріпити свою військову присутність

¹⁰ Дзеркало тижня. МЗС України вимагає покарати РФ за указ Путіна про землю в Криму: https://dt.ua/POLITICS/mzs-ukrayini-vimagaye-pokarati-rf-za-ukaz-putina-pro-zemlyu-v-krimu-342770_.html

¹¹РБК-Україна. В Україні відкрили справу через указ Путіна щодо володіння землею в Криму: <https://www.rbc.ua/ukr/news/ukraine-otkryli-delo-ukaza-putina-vladenii-1585144053.html>

¹²Радіо Свобода. Посольство США: указ Путіна щодо землі в анексованому Криму підсилює основу для санкцій: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-posolstvo-ssha-pro-ukaz-putinashchodo-zemli/30510475.html>

¹³Радіо Свобода. У ЄС прокоментували указ Путіна щодо землі в анексованому Криму: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-eu-putin-order-on-crimea/30523567.html>

на півострові і залучити інвестиції, оскільки указ дозволить вилучати будь-яку ділянку".¹⁴

Експерт Кримської правозахисної групи (КПГ) Олександр Сєдов вказав, що **дійсними документами на право власності на землю в Криму є тільки документи, видані в Україні, оскільки кримський півострів є її невід'ємною територією**. Цей факт закріплений в декількох резолюціях ООН та інших міжнародних документах, і, відповідно, українські документи про власність розглядаються міжнародними судами як чинні. Виходячи з цього, зазначив правозахисник, будь-яке обмеження права власності, яке отримано до окупації, є грубим порушенням прав людини і норм міжнародного гуманітарного права.¹⁵

Отже, Російська Федерація в черговий раз скористалась нагодою підкреслити "**російськість**" Кримського півострова використовуючи тактику свого славнозвісного попередника – Радянського Союзу. Гарною новиною є те, що цей указ одразу ж викликав вкрай негативну реакцію як з боку України так і з боку міжнародних гравців. Утім, **продовження політики застосування нового пакету санкцій проти Росії є хоча й правильним, але недостатнім рішенням, яке здатне дієво протистояти таким нахабним діям РФ.**

¹⁴Газета «День». Чубаров про указ Путіна щодо прав власності на землю в окупованому Криму: "Це прискорення колонізації Криму": <https://day.kyiv.ua/uk/news/250320-chubarov-pro-ukaz-putina-shchodo-prav-vlasnosti-na-zemlyu-v-okupovanomu-krymu>

¹⁵Центр журналістських розслідувань. Правозахисник: Указ Путіна про заборону українцям володіти землею в Криму дискримінаційний: <https://investigator.org.ua/ua/news-2/224136/>